

Sveriges Annonsörer

Regeringskansliet
Socialdepartementet
Enheten för hälsa och civilsamhälle
Dnr: S2024/00726

s.remissvar@regeringskansliet.se
cc: s.hc.delning@regeringskansliet.se

Remissyttrande – En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas, SOU 2024:23

Om oss

Sveriges Annonsörer är intresseorganisationen för landets annonsörer och bildades 1924. Sveriges Annonsörer har cirka 400 medlemsföretag/organisationer som tillsammans står för drygt hälften av de samlade reklam- och medieinvesteringarna i Sverige. Som intresseorganisation bistår vi medlemmarna att arbeta med ansvarsfull och sund marknadsföring som skapar effekt för deras varumärken. Sveriges Annonsörer är medlemmar i World Federation of Advertisers (WFA).

Inledning

Sveriges Annonsörer har i remissvaret nedan valt att fokusera på det som vi i första hand anser träffar våra medlemmar. Att vi inte kommenterat samtliga förslag ska varken ses som ett tillstyrkande eller avstyrkande av förslagen i övrigt.

Informationskravet i alkohollagen

Utredningen har presenterat ett förslag till ändring av 7 kap. 7 § alkohollagen med innebörden att fler medieformer framöver kommer att omfattas av informationskravet. Sveriges Annonsörer ställer sig generellt sett positiva till en justering av bestämmelsen som medför att bestämmelsen görs teknikneutral. Att bestämmelsen exempelvis föreslås omfatta sociala medier ser vi som en positiv och naturlig utveckling sett till den förändrade annonsmarknaden sedan regeln tillkom.

Sveriges Annonsörer ser dock en risk att den föreslagna bestämmelsen kan få negativa konsekvenser i förhållande till utbudsannonsering på fysiska säljställen. Bestämmelsen aktualiseras då det rör sig om kommersiella annonser, ett begrepp som enligt domstolspraxis beskrivits som att det handlar om meddelanden som ska främja avsättningen och ha rent kommersiella förhållanden till föremål, dvs. avse en näringsidkares näringsverksamhet och t.ex. en vara som tillhandahålls i denna (NJA 2021 s. 1124). Begreppet har i praxis och förarbeten bedömts som ett snävare begrepp än begreppet marknadsföring, ett begrepp som traditionellt även omfattar exempelvis passivt saluhållande. Det är dock inte helt klart vart gränsen går mellan dessa två begrepp och det öppnar för viss osäkerhet. Det finns därför en risk att informationskravet kan komma att omfatta mer, eller i vart fall uppfattas omfatta mer, än vad lagstiftaren egentligen åsyftat. Sveriges Annonsörer förespråkar därför att begreppet

Sveriges Annonsörer

kommersiell annons förtydligas i propositionen, exempelvis i relation till marknadsföringsbegreppet. Sveriges Annonsörer ställer sig tveksamma till att det är lagstiftarens avsikt att informationskravet ska gälla för exempelvis dryckesmenyer på fysiska säljställen eller liknande kommunikation. Detta bör därför framgå tydligt av regeln eller propositionen, till skillnad från hur det är uttryckt i den remitterade utredningen.

Antalet och urvalet av informationstexter

I utredningen föreslås även att det antal informationstexter om alkoholens skadeverkningar som återfinns i 13 § alkoholförordningen ska begränsas från dagens elva och minskas till åtta. Skälen som anges är bl.a. att det är de minst avskräckande alternativen som används mest frekvent och att annonsörerna inte varierar sina texter i tillräcklig omfattning trots rådande lagstiftning som kräver detta. Sveriges Annonsörer ställer sig frågande till om en minskning av valmöjligheter verkligen kommer att få den avsedda effekten. Risken är istället att marknaden på sikt går över till att använda det av de återstående alternativen som är kortast och mest neutralt. Om ändringen av förordningen syftar till att öka en mer varierad användning av informationstexter skulle det sannolikt ge större effekt med en mer aktiv tillsyn på området i kombination med utbildningsinsatser från myndigheter samt bransch- och intresseorganisationer. Sveriges Annonsörer avstyrker därför förslaget att antalet informationstexter minskas till åtta.

Stockholm den 30 augusti 2024

Hanna Riberdahl
VD

Ulrika Wendt
jurist

Jakob Rönnerbäck
jurist